

Sygn. akt: III U 388/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Beata Bielska
Protokolant:	sekretarz sądowy Sylwia Wójcik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 07 października 2015r. w O.

sprawy z odwołania G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 30.03.2015r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje G. S. prawo do emerytury od dnia 09.03.2015r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

G. S. wniósł odwołanie od decyzji (...) Oddziału w P. z dnia 30.03.2015r., odmawiającej mu prawa do emerytury. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 05.11.1976r. do 31.12.1998r. wskazując, że jego praca polegała na polerowaniu form aluminiowych, używanych do odlewów żywicznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że G. S. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 05.11.1976r. do 31.12.1998r., ponieważ stanowisko wskazane w świadectwie pracy w szczególnych warunkach – ślusarz narzędziowy - nie jest zgodne ze stanowiskiem zawartym w

przepisach resortowych, tj. w załączniku Nr 1 do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r.
- Wykaz A Dział III poz. 78 pkt 4, tj. polerowacz.

Ostatecznie odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 01.08.1973r. do 31.12.1998r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 03.03.2015r. G. S. złożył do ZUS wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzją z dnia 30.03.2015r. odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że nie udowodnił 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie wskazano, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu pracy w Zakładach (...) w P. od 05.11.1976r. do 31.12.1998r., bowiem podane w świadectwie pracy w szczególnych warunkach stanowisko – ślusarz narzędziowy - nie jest zgodne ze stanowiskiem zawartym w przepisach resortowych.

G. S. w Zakładach (...) w P. był zatrudniony od 01.08.1973r. Początkowo pracował na wydziale narzędziowni, przyuczając się do zawodu i wykonując czynności pomocnicze przy produkcji narzędzi. Następnie w ramach tego samego wydziału narzędziowni został przeniesiony na regenerację form, gdzie zajmował się regeneracją aluminiowych form odlewniczych i polerowaniem nowo wyprodukowanych form. Regeneracja polegała na oczyszczeniu formy z nalotu osadzającego się w trakcie używania form w procesie odlewu żywic. Odbywało się to za pomocą papieru ściernego, zamocowanego na pręcie umocowanym na wiertarce. Odwołujący w angażach miał wskazane stanowiska ślusarza narzędziowego, ślusarza konserwatora oprzyrządowania w odlewni i ślusarza. Przy regeneracji form odwołujący pracował do 30.09.1995r. a następnie został przeniesiony na wydział przekładników i tam ciął rdzenie z taśmy – blachy rdzeniowej a następnie szlifował je, przy czym od 01.09.1999r. odwołujący w angażach miał wskazane stanowisko szlifierza.

Sąd zważył, co następuje:

G. S. kwestionował decyzję ZUS z dnia 30.03.2015r., odmawiającą mu prawa do emerytury wobec niewykazania 25-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Ostatecznie domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 01.08.1973r. do 31.12.1998r.

W ocenie Sądu odwołanie od decyzji z dnia 30.13.2018r. jest zasadne.

Ponieważ odwołujący urodził się w dniu (...), podstawą ubiegania się przez niego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa,
- w dniu wejścia w życie przepisów ustawy emerytalnej, tj. 01.01.1999r., udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 dla mężczyzn i okres zatrudnienia w szczególnych warunkach co najmniej 15 lat.

Z akt ZUS wynika, że G. S. osiągnął wymagany wiek 60 lat oraz na dzień 01.01.1999r. udokumentował wymagany ogólny staż pracy i nie jest członkiem OFE.

Przedmiotem sporu było natomiast ustalenie, czy posiada on wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią §2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z ust. 2 tego przepisu wynika natomiast, że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Odwołujący ostatecznie domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Zakładach (...) w P. od 01.08.1973r. do 31.12.1998r.

Na okoliczność tego zatrudnienia G. S. złożył ogólne świadectwo pracy, wystawione w dniu 15.08.2000r. i wskazujące, że był zatrudniony od 05.11.1976r. do 15.08.2000r. na stanowiskach: ślusarz narzędziowy, ślusarz konserwator, szlifierz.

Złożył też świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione w dniu 11.02.2015r. i wskazujące, iż był zatrudniony od 01.08.1973r. do 15.08.2000r., a w okresie od 05.11.1976r. do 31.08.1999r. wykonywał pracę: szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne na stanowisku polerowacz, wskazanym w Wykazie A Dział III poz. 78 pkt 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. a to stanowisko odpowiada stanowisku ślusarz narzędziowy (k. 9a.e.).

W ocenie Sądu do stażu pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć okres od 05.11.1976r. do 31.12.1998r.

Wskazać trzeba, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu pracy - rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych.

Oceniając zasadność żądania w tym zakresie Sąd miał na uwadze treść akt osobowych G. S., zeznania świadków: W. B., A. C., M. C., Z. J., M. O., E. S. i J. W. oraz zeznania odwołującego a także dokumentację złożoną w sprawie IIIU 1769/13, dotyczącej Z. J. i wyrok zapadły w tej sprawie.

Z akt osobowych G. S. wynika, iż odwołujący w (...) w P. miał w angażach wskazywane stanowiska:

- od 01.08.1973r. do 26.10.1973r. – stanowisko ślusarza narzędziowego na wydziale TN,
- od 28.10.1974r. do 08.10.1976r. – odbywał zasadniczą służbę wojskową, a do pracy powrócił od 05.11.1975r.
- od 05.11.1976r. do 28.02.1982r. – stanowisko ślusarza narzędziowego na wydziale TN,
- od 01.03.1982r. do 30.09.1995r. – stanowisko ślusarza konserwatora oprzyrządowania w odlewni i wymiennie ślusarza narzędziowego,
- od 01.10.1995r. do 30.08.1999r. – stanowisko ślusarza,
- od 01.09.1999r. – stanowisko szlifierza.

W ocenie Sądu do pracy w szczególnych warunkach nie można zaliczyć okresu zatrudnienia w (...) w P. od 01.08.1973r. do 27.10.1973r. Za ten okres odwołujący nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Nadto z jego zeznań wynika, iż bezpośrednio po zatrudnieniu pracował na wydziale narzędziowni przyuczając się do zawodu i wykonując czynności pomocnicze przy produkcji narzędzi jak noszenie blachy czy utrzymywanie porządku. Odwołujący wprawdzie zeznał, że jeszcze przed wojskiem został w ramach narzędziowni przeniesiony na regenerację form, gdzie zajmował się regeneracją aluminiowych form odlewniczych, lecz w jego aktach osobowych nie ma danych

pozwalających na ustalenie, że regeneracją zajmował się jeszcze przed wojskiem, dlatego okres od 01.08.1973r. do 27.10.1973r. nie podlega zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach. Zaliczeniu nie podlega też okres służby wojskowej, skoro przed wojskiem odwołujący nie pracował w szczególnych warunkach.

Zdaniem Sądu do pracy w szczególnych warunkach podlega natomiast zaliczeniu okres od 05.11.1976r. do 31.12.1998r. Z materiału dowodowego wynika bowiem, że w tym okresie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracę wskazaną w Wykazie A Dział III poz. 78 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Z zeznań odwołującego i świadków wynika, że po powrocie z wojska pracował na narzędziowni przy regeneracji form aluminiowych. Świadcowie W. B., A. C., M. C., Z. J., M. O., E. S. i J. W. zgodnie zeznali, że odwołujący pracował przy polerowaniu form do odlewów żywicznych. Polegało to na oczyszczeniu form z osadów nagromadzonych w toku produkcji, tj. żywic i silikonów za pomocą wiertarki, na której zamocowano pręt owinięty papierem ściernym lub płótnem ściernym. Z zeznań świadków wynika też, że odwołujący pracował na wydziale odlewni żywic, który był częścią wydziału narzędziowni i zajmował się tylko regeneracją form aluminiowych za pomocą polerowania. Polerowane przez nich formy przychodziły z produkcji, gdzie były używane do odlewania żywic. Świadek M. C. podkreślał przy tym, że formy uszkodzone w procesie produkcji najpierw były naprawiane w innym wydziale, np. spawane, a na wydziale narzędziowni były już tylko polerowane i stamtąd przekazywane już na produkcję.

Wszyscy świadkowie podkreślali, iż w angażach nie wskazywano stanowiska „polerowacz”, lecz inne stanowiska, np. stanowisko ślusarza, ślusarza narzędziowego, ślusarza konserwatora, ślusarza regeneracji form. Wskazywali nadto, iż wówczas nie przywiązywano wagi do nazwy stanowiska w angażu a pracownicy mieli różne angaże, chociaż robili to samo.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, gdyż są one logiczne, wzajemnie się pokrywają i uzupełniają. Świadcowie W. B., M. C., Z. J. również mieli angaże ślusarzy i wykonywali taką samą pracę jak odwołujący. Świadcowie A. C., M. O., E. S. i J. W. zajmowali zaś stanowiska mistrzów, a A. C. następnie był również kierownikiem i zastępcą kierownika narzędziowni. Świadcowie M. C. i Z. J. pobierają emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Emerytura Z. J. została przyznana przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce w sprawie IIIU 1769/13. Analiza pisemnego uzasadnienia wyroku zapadłego w tej sprawie wskazuje, iż także w sprawie IIIU1769/13 świadkowie składali zeznania zbieżne z zeznaniami w niniejszej sprawie i wskazywali na rozbieżności między nazwą stanowiska w angażu a wykonywanymi czynnościami. Nadto z aneksu Nr (...) do polecenia służbowego nr (...) (k. 33-36 akt IIIU 1769/13) wynika, że przyjęte w zakładzie stanowisko ślusarza w TN, zatrudnionego przy regeneracji form, odpowiada stanowisku polerowacza.

Odwołujący zeznał, że na regeneracji form pracował do 1995r. a późną jesienią został przeniesiony na przekładniki. Przeszedł wówczas do innej pracy, ciął rdzenie z taśmy – blachy rdzeniowej a następnie to szlifował na szlifierce, pracował tam ok. 3 lat. Wprawdzie z akt osobowych odwołującego wynika, iż dopiero od 01.09.1999r. w jego angażach wskazywano stanowisko szlifierza, jednak biorąc pod uwagę jego w/w zeznania należy uznać, że na przy regeneracji form odwołujący pracował do 30.09.1995r. a następnie został przeniesiony na wydział przekładników i już wykonywał pracę polegającą na szlifowaniu. Wskazać trzeba, że decydującą rolę w analizie charakteru pracy odwołującego, z punktu widzenia uprawnień emerytalnych, ma możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do w/w Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. (np. wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 2005r., I UK 41/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 306). Rozporządzenie wymienia enumeratywnie rodzaje wykonywanych prac, które uznawane są za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że G. S. w okresie od 05.11.1976r. do 30.09.1995r. pracował przy regeneracji form jako polerowacz a następnie w okresie od 01.10.1995r. do 31.12.1998r. na wydziale przekładników jako szlifierz. Była to praca w szczególnych warunkach wskazana w Wykazie A Dział III poz. 78 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym, tj. praca polegająca na szlifowaniu wyrobów metalowych i polerowaniu mechanicznym. Okres ten wynosi łącznie 22 lata 1 miesiąc i 26 dni. Nawet gdyby uwzględnić tylko okres od 05.11.1976r. do 30.09.1995r., to i tak byłby to okres 18 lat 10 miesięcy i 26 dni.

Na marginesie zauważyć tylko należy, że w aktach osobowych odwołującego znajduje się też karta służb z dnia 26.06.1998r., która wskazuje, że jako ślusarz usuwał awarie. Nawet jednak gdyby uznać, że naprawiał on (czemu zaprzeczał) maszyny, to i tak byłaby to praca w szczególnych warunkach na wydziale przekładników, gdzie pracował na szlifierkach, a więc byłaby to naprawa szlifierek, tj. na wydziale, gdzie jako podstawowe są wykonywane prace w wykazie. Odwołujący wykonywałby wówczas pracę w szczególnych warunkach, wskazaną w Wykazie A Dział XIV poz. 25 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r., tj. pracę polegającą na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Reasumując należy uznać, iż odwołujący wykazał 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Ponieważ G. S. spełnia pozostałe warunki wymagane do uzyskania prawa do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 30.03.2015r. i przyznał mu prawo do emerytury od dnia 09.03.2015r.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Przepis art. 118 ust. 1a stanowi zaś, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący w toku postępowania przed ZUS złożył świadectwo pracy w szczególnych warunkach, które zawierało braki formalne. Sąd był więc zobowiązany przeprowadzić postępowanie dowodowe, które skutkowało zaliczeniem do pracy w szczególnych warunkach części spornego okresu. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.